

**VEFA LİSESİ PDR
SERVİSİ**

KARİYER SÖZLÜĞÜ

**KARİYER
YOLCULUĞUNDAKİ
KAVRAMLARI TANIYALIM**

VEFAPDR1872@GMAIL.COM

Kariyer (career) : Latince ve Fransızca (carriere) kökenli bir sözcük. Kelime anlamı olarak “hareket edilen yol, ya da patika” gibi bir anlam taşır. (Collin, 2006- Aktaran, Ünsal 2014) Türk Dil Kurumu (TDK) tek bir tanımla kariyer kavramını “*Bir meslekte zaman ve çalışmayla elde edilen aşama, başarı ve uzmanlık*” olarak tanımlanmış. **Kariyer elle tutulur somut bir şey değildir, tanımlanamaz, bir nokta ya da hedeften çok bir süreci, geçmişten bugüne gelen ve geleceğe giden bir yolu, yolculuğu simgeler.**

Meslek : (vocation, occupation, profession): Mesleğin en kabul edilen tanımlarından biri şöyle : :“ .mesleği, insanlara yararlı mal ya da hizmet üretmek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, belli bir eğitimle kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, kuralları toplumca belirlenmiş, etkinlikler bütünü olarak tanımlayabiliriz.”

TDK Güncel Türkçe sözlükte ise “*belli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş*” ya da “ *Bir kimsenin geçimini sağlamak için sürekli yaptığı; bilgi, eğitim veya yaratıcı güç gerektiren etkinlik.*

Meslek somuttur, tanımlıdır, kuralları belirlenmiştir, o mesleğe giden yollar, alınacak eğitim, sertifika bellidir. Meslek standartları belirlenmiş, tanımlanmıştır, o mesleğe girmek için belirli bilgi ve beceriler gerektirir.

İş : (work, job,) Herhangi bir alanda yapılan çalışma ve görevlerin tümünü iş olarak tanımlayabiliriz. TDK iş için birçok tanım vermiş. Bizim konumuzla ilgili tanımları şöyle alabiliriz : 1. (work) Bir mal veya hizmet üretmek için harcanan emek. 2. (business, activity) Tarım, sanayi ve hizmetler gibi çeşitli iktisadi alanlarda yürütülen etkinlikler. 3. (job) Birinden istenen hizmet veya ona verilen görev.

Kariyer Yönetimi, insan kaynakları uzmanları ve yöneticilerine, işgücü ihtiyaçlarını tatmin etme ve kendi kişisel kariyer hedeflerini başarmalarına fırsat verme olanağını kılan amaç, plân ve stratejileri dizayn edip, uygulanmasını sağlayan süreçtir

Kariyer geliştirme yetenek ve becerilerin saptanmasını ve geliştirilmesini sağlar. Personel arasındaki bireysel farklılıkları kullanmak ve aynı zamanda onların iş tatminlerini, motivasyonlarını ve verimliliklerini etkilemek suretiyle örgütsel başarıya katkıda bulunabilir. Kariyer geliştirmenin beş aşaması vardır (Bingöl, 2003 S. 255):

Kariyer planlaması, bir işgörenin sahip olduğu bilgi, yetenek, beceri ve güdülerinin geliştirilmesiyle, çalışmakta olduğu örgüt içindeki ilerleyişinin ya da yükselmesinin planlanmasıdır.

KARİYER ENGELLERİ Kariyer engellerinin üç unsuru vardır. 1. Bireysel olarak algılanan yetenekler (mevcut başarılar üzerine kurulur) 2. Bireysel olarak algılanan güdü ve ihtiyaçlar (gerçek durumda kendini karşılaştırma fırsatları üzerine kurulur). 3. Bireysel olarak algılanan tutum ve değerler (kişi, şirket norm ve değerleri arasında mevcut durum üzerine kurulur).

KARİYER MOZAIĞI: insan kaynakları kariyeri sürekli olarak tek bir alanda düzenli bir şekilde yukarı doğru dikey bir hareketlilik değil, aksine diğer alanlarda da uzmanlık anlamında tecrübe kazanabilecek parça parça kariyer gelişimi olmalıdır. Bu yaklaşıma da günümüzde “kariyer mozaiği” adı verilmektedir. Bu mozaikte kişi kariyerin parçalarını birleştirmektedir. Örneğin; kişinin bir işletmeden başka bir işletmeye geçmesi şeklinde hareketlilik göstermesi tam anlamı ile mozaiği ifade etmez. Bu sadece çapraz hareketliliği ifade eder. insan kaynakları kariyeri yollarının arkasındaki temel güç, insan kaynakları fonksiyonunun yeniden yapılandırılmasıdır¹⁴.

Geleneksel kariyer, bir ya da iki işletmedeki mesleki gelişme olarak tanımlanırken; **sınırsız kariyer,** “tek bir örgütsel düzenlemenin sınırlarını aşan ardışık iş olanakları dizisi”, şeklinde tanımlanmaktadır

Çok yönlü kariyer, kişinin kendi tarafından yönlendirilen, bireysel olarak belirlenmiş hedeflere yönelik olan, yaşamın dönemlerini bütünsel olarak kapsayan ve para, terfi, güç gibi objektif başarılarından ziyade psikolojik anlamda başarıya odaklanan kariyer yönelimidir

Cv Curriculum Vitae'nin kısaltılmışıdır. Curriculum Latin kökenli bir kelime olup “Koşu”, “Çerçeve”, “Döngü” anlamına gelir. Vitae ise yine Latince kökenli bir kelime olup “Hayat” anlamına gelir. Curriculum Vitae ise profesyonel hayatta özgeçmiş anlamında kullanılmaktadır. CV kısaca profesyonellerin iş deneyimlerini, sorumluluklarını başarılarını, yetkinlik ve becerilerini anlattığı bunun yanında ileride yapabileceklerini bilgi ve tecrübesiyle gösterdiği bir dokümandır

Portfolyo: Kişi veya kuruma ait çalışmaların tümüdür. Sözlük anlamıyla; evraklandırma, evrak çantası, döküman gibi anlamlara karşılık gelmektedir.

İş hayatında portfolyo: Portfolyo; referanslar, yapılan iş ve deneyimler dosyası olarak da tanımlanabilir. CV'ye benzeyen yapısı, aslında CV'yi de içine alacak şekilde çalışmalarınızı daha kapsamlı açıklamaktadır.

Mentorluk, daha deneyimli veya daha bilgili bir kişinin daha az deneyimli veya daha az bilgili bir kişiye rehberlik etmesine yardımcı olduğu bir ilişkidir.

Prezentabl olmak, uçlardaki imajın aksine çoğunluk tarafından hoş görünmek, göze hitap etmek ve çoğunluğun zevkine ayak uydurabilmektir. Ortak zevkleri en iyi şekilde kombinleyerek, kombinde başarı ile öne çıkmaktır. Sadece giyim değil; konuşma tarzı, beden dili, ses tonu ile dış görünüşü tamamlayıp bir bütün olabilmektir.

İş doyum bireyin işine karşı geliştirdiği bir tutumdur. Tutum, bir nesneye, olaya ya da olguya yönelik olarak elde edinilen görüş ve duyguların bileşimi olarak tanımlanmaktadır.

Mesleki Yeterlilik Belgesi: MYK tarafından yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarınca, yetki kapsamlarında yer alan ulusal yeterlilik(ler)de tanımlanmış esaslara göre yürütülen ölçme değerlendirme faaliyetleri sonucunda başarılı olan bireyler için düzenlenen ve bireyin söz konusu ulusal yeterlilikte belirtilen öğrenme kazanımlarına (bilgi, beceri ve yetkinlik) sahip olduğunu gösteren belgelerdir.

AP Sınavı Nedir?

AP sınavı dünyanın pek çok ülkesinde üniversiteye giriş sağlar. Altmışa yakın ülkede eğitim sisteminin bir parçası haline gelmiştir. Advanced Placement, kolej ve lise öğrencilerinin üniversiteye hazırlık sürecinde uygulanan bir sistemdir.

SAT Sınavı Nedir?

SAT, Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim görmek isteyen yabancı uyruklu öğrenciler ile Amerikan üniversitelerinde lisans eğitimi almak isteyen öğrencilerin girdiği ve sonuçlarını bu üniversitelere başvururken kullandıkları sınavdır.

Referans mektupları üniversite başvurunuzun en önemli parçalarından biridir. Amerikan üniversitelerine başvuran öğrencilerden genellikle, öğrenciye eğitim veren hocalarından veya danışmanları tarafından yazılan kişinin akademik başarısını, kültürel ve sosyal deneyimleri üzerine bilgi veren tavsiye mektupları istenir.

TOEFL IBT genel olarak **yurtdışında okumak** ya da yaşamak isteyenlerin İngilizceye hakim olduklarını ispatlamak için girdikleri bir sınavdır. Aslında TOEFL'ı sadece yurtdışıyla sınırlandırmak da doğru değildir çünkü ülkemizdeki eğitim kurumları da İngilizce yeterlilik belgesi olarak TOEFL'ı gerekli koşul olarak talep etmektedirler. Ayrıca pek çok iş yeri de yine çalışanlarından **TOEFL belgesi** istemektedir. Dört bölümden oluşan sınavda her bir bölüm 30 üzerinden puanlanır. Toplamda en fazla 120 puan alınabilmektedir. İnternet tabanlı olarak yapılan sınav, hem otomatik okuyucular hem de insanlar tarafından okunur.

Mülakat (İş Görüşmesi);

- İşe alım uzmanları veya kurum yöneticilerinin iş başvurusu yapan aday ile adayın pozisyona uygunluğunu değerlendirmek amacıyla yaptıkları görüşme(ler) sürecidir.
- Süreç sonunda hem aday hem de işe alımı gerçekleştirecek taraflar birbirleri için uygun olup olmadıklarına karar verirler.
- Birbirinden farklı TİPlerde ve FORMATlarda gerçekleştirilir.
- Bir veya birden fazla sayıda yapılabilir.

ACT SINAVI NEDİR?

Açılımı American College Testing olan **ACT sınavı**, lise eğitimi sonrasında Amerika'daki üniversitelerde eğitim almak isteyen Amerika ya da diğer ülkelerin vatandaşlarının girmek zorunda oldukları bir sınavdır. Amerikan üniversitelerinde eğitim almak isteyenlerin, yaş sınırı olmaksızın bu sınavdan yeterli puanı almak zorunda olduğu bir sınav türüdür. ACT testi, sınav sonucunda alınan puana göre üniversitelere kayıt imkânı sağlar.

ÇİFT ANADAL PROGRAMI NEDİR?

Başarı şartını ve diğer koşulları sağlayan öğrencilerin aynı yükseköğretim kurumunun iki diploma programından eş zamanlı olarak ders alıp, iki ayrı diploma alabilmesini sağlayan programı ifade eder.

YANDAL PROGRAMI NEDİR?

Yükseköğretim kurumları esaslarını ve başvuru koşullarını ilgili yönetim kurullarının teklifi ve senatolarının onayı ile belirleyerek, yan dal programları düzenleyebilir. Yan Dal programlarını tamamlayanlara eğitim aldıkları alanda sadece başarı belgesi (yandal sertifikası) düzenlenir. Bu belgeler diploma yerine geçmez.

▪ Yüksek Lisans (Master) Nedir?

Yüksek lisans, İngilizcesi “**master**” olan bir lisans öğretimine dayalı eğitim-öğretim ve araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir. Yüksek lisans eğitimi, kişinin eğitim aldığı branşta uzmanlaşması ve bu durumu bilimsel bir tezle ispat etmesiyle tamamlanır. Yüksek lisans eğitimde kişi genel araştırma teknikleri hakkında bilgi sahibi olur. Araştırmacı çalışma yaptığı disipline daha metodolojik bakarken, temel çalışma alanını belirler.

Tezli yüksek lisans programı öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini kazanmasını sağlar. Tezli yüksek lisans programı toplam yirmi bir krediden az olmamak koşuluyla en az yedi ders, bir seminer dersi ve tez çalışmasından oluşur.

Tezsiz yüksek lisans programı, öğrenciye mesleki konularda bilgi kazandırarak mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını gösterir. tezli ve tezsiz yüksek lisans arasında en temel fark kişinin programı tamamlaması için bir tez hazırlaması ve savunma sonucunun olumlu olması gerekmektedir.

ALES olarak kısaltılan sınavın adı Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Sınavıdır. Adından da anlaşılacağı üzere lisansüstü öğrenim görmek isteyen ya da akademik kariyer planlaması yapan kişilerin girdiği sınavdır.

IELTS Sınavı, kültürel ön yargılardan kaçınarak Kuzey Amerika, İngiltere, Avustralya ve Yeni Zelanda İngilizcesi de dahil olmak üzere tüm İngilizce çeşitlerini kapsayan bir sınavdır. IELTS, 45 ABD eyaleti de dahil olmak üzere dünya çapında 1.200'den fazla şehirde mevcuttur ve yılda 48 IELTS sınavı yapılmaktadır.

IELTS, İngilizce'nin iletişim dili olarak kullanıldığı yerlerde çalışmak veya eğitim almak isteyen kişilerin dil yeterliliğini ölçer. IELTS sınavı öğrencilerin İngilizce dil becerilerini ve yeterlilik düzeylerini açıkça belirlemek için dokuz bantlı bir ölçek kullanır.

TOEFL sınavı, Kuzey Amerika, İngiltere, Avustralya ve Yeni Zelanda İngilizcesi de dahil olmak üzere tüm İngilizce çeşitlerini kapsayan dünyanın en popüler sınavlarından biridir. TOEFL sınavı, Türkiye, Avustralya, Kanada, Yeni Zelanda, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri de dahil olmak üzere 150'den fazla ülkede, 10.000'in üzerinde üniversite, şirket ve hükümet departmanı tarafından kabul edilmektedir.

TOEFL sınavı, İngilizce'nin iletişim dili olarak kullanıldığı ülkelerde çalışmak veya eğitim almak isteyen kişilerin dil yeterliliğini ölçmek için tasarlanmıştır. TOEFL sınavı, öğrencilerin İngilizce dil becerilerini ve yeterlilik düzeylerini açıkça belirlemek için 0-120 arasında bir ölçekle puanlandırılmaktadır.

Fakülte, bir üniversite içindeki ayrı bölümlerdir. Fakülteler en az 4 yıllık örgün (devamlı) eğitimidir, bölümüne göre 5 ya da 6 yıllık olabilir. Fakültelerin başındaki en üst düzey görevli **dekandır**.

Rektör, bir üniversitenin akademik ve idari olarak en üst düzey yetkilisidir.

Dekan, fakülte'deki en yetkili kişidir. YÖK'ün belirlediği yönetmeliklere uyum sağlamak ile beraber bulunduğu birimin işleyişinden de sorumludur. Dekan; öğrencilere, çalışanlara ve eğitmenlere karşı her türlü görev ve sorumluluğun yerine getirilmesi için çalışmalar yürütür.

Meslek yüksekokulu, üst düzeyde uygulayıcı meslek elemanı yetiştiren yükseköğretim kurumlarıdır.

Üniversite Terimi Olarak Final Sınavı:

Genel eğitim sistemindeki gibi yapılan yazılı veya uygulamalı sınavlardır. Dersin vize sınavlarından sonraki son sınavı diyebiliriz.

Akademik Takvim, öğrencinin bir **akademik** yıl için kullanacağı bir zamanlama rehberidir. **Akademik** Kurul tarafından her **akademik** yıl için saptılır ve Üniversite web sayfasında yayınlanır. Kayıt ve sınav dönemleri ile önemli başvuru tarihleri **Akademik Takvim**'de belirtilir.

Üniversitenin akademik takvimi dönem başında açıklanır ve bu takvimde gireceğiniz ilk sınav **vize sınavı** olarak isimlendirilir.

Çan eğrisi sistemi başlıca, öğrencinin aldığı notun değerlendirilmesinden ziyade sınıftaki diğer öğrencilerin notları arasından kendi performansını notlandırma şeklinde ifade edilebilir. Bu sistemde öğrenci aldığı notun diğer sınıf öğrencilerinin notları arasında ne kadar başarılı olduğunu görmüş olur.

Erasmus nedir?

Erasmus programı, yurtdışı eğitimi kapsamında en sık tercih edilen seçeneklerin başında gelmektedir. **Erasmus**, 1980'li yılların son dönemlerinde ortaya çıkan bir öğrenci değişim programıdır. Avrupa Birliği tarafından yönetilen bu program, her eğitim ve öğretim döneminde öğrenci kabul etmektedir.

Erasmus programında lisans eğitimi, yüksek lisans ve doktora eğitimi de yer almaktadır. Yani Türkiye'de bir üniversitede lisans eğitimi alan öğrenciler dilerlerse Erasmus ile başka Avrupa ülkelerinde eğitim alabilirler. Program kapsamında öğrenciler dilerlerse bir dönem ya da iki tam dönem eğitim alabilirler.

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI (KPSS) Nedir?

ÖSYM tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görev alacak personelin belirlenmesi amacıyla yapılan sınavların tümüdür. KPSS ile alım yapılan kadrolar A ve B gurubu olmak üzere ikiye ayrılır.

Yatay geçiş, bir öğrencinin kayıtlı olduğu üniversite programından, başka bir üniversitenin benzer programına geçme işlemidir. Yatay Geçiş üniversiteler arasında yapıldığı gibi, üniversite içinde de yapılabilir.

Staj, herhangi bir meslek edinecek olan kimsenin geçirdiği uygulamalı öğrenme dönemi ve bu kimsenin, meslek bilgisini artırmak için bir kurumun bir veya birçok bölümünde çalışarak geçirdiği dönemdir.

İstihdam, ülkedeki mevcut iş gücünün ekonomik faaliyetler içerisinde sürekli biçimde çalıştırılmasıdır. İstihdam kavramı bir ekonomide belli bir dönemde mevcut üretim öğelerinin var olan teknolojik düzeye göre hangi oranda kullanıldığını ifade eder.

KOBİ, "250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu 125 milyon lirayı aşmayan ve yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimler." olarak tanımlanmıştır.

Startup: Girişim bir pazar ihtiyacını giderme amacı taşıyan yenilikçi bir ürün, süreç veya servis sunan, genel olarak yeni kurulmuş ve hızlı büyüme gösteren bir müessesedir. Bir girişim genellikle hızlı bir şekilde ölçeklenebilir bir iş modeli ortaya çıkarmak için kurulan küçük bir işletme, ortaklık veya organizasyondur

İş geliştirme merkezi, kuruluş aşamasındaki girişim şirketlerine yönetim danışmanlığı, ofis alanı gibi hizmetler sunarak destek sunan kuruluştur.

İş tecrübesi çalışmasında önemli olan ilginç ve değer yaratan bir yerleşim sağlamaya çalışmaktır.

MBA, iş insanlarına yönelik olarak geliştirilmiş lisansüstü bir yeterlik derecesidir. **MBA**'nin İngilizce açılımı **Master Business Administration**'dir.

Denklik, Yurtdışında tanınan bir yükseköğretim kurumundan alınan ön lisans, lisans ve yüksek lisans diplomalarının Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarınca verilen ön lisans, lisans ve yüksek lisans diplomalarına eşdeğer olduğunun tespit edilmesini ifade eder.

Doktora, bir lisans ve yüksek lisans programını bitirdikten sonra o bilim dalında sınav ve bilimsel bir eserle erişilen bir derece veya basamaktır. Bu dereceyle "bilim doktoru" veya uluslararası kısaltmayla "PhD" unvanı alınır.

Profesyonel sertifika, ticari sertifika veya genellikle basitçe sertifika veya yeterlilik olarak adlandırılan profesyonel atama, bir kişi tarafından bir işi veya görevi yerine getirme yeterliliğini sağlamak için kazanılan bir adlandırmadır.

Burs bir kimsenin öğrenimini yapması ya da bilgi ve görgüsünü artırması, araştırmalarda bulunması vb. için, devlet ya da özel bir kuruluşça, belli bir süre ödenen aylık.

GELECEK TASARIMI

KARİYER YOLCULUĐUM

KARİYER SÖZLÜĞÜ

VEFA LİSESİ
PSİKOLOJİK DANIŐMA
VE REHBERLİK
SERVİSİ YAYINIDIR